

Aan: College van B&W
t.a.v. wethouder J. Diepemaat en
wethouder J. van 't Hout

datum 7 november 2019
Van: M.Kroezen voorzitter
onderwerp Advies Gids Buitenkans

Geachte heren Diepemaat en van 't Hout

De toekomst van Lonneker als dorp binnen de grenzen van de gemeente Enschede.

Advies van de Dorpsraad Lonneker aan het gemeentebestuur van Enschede.

In 2020 komt er een nieuwe document ivm het aflopen van de termijn van de Gids Buitenkans 2014-2020.

De dorpsraad Lonneker geeft het gemeentebestuur van Enschede hierbij voor deze nieuwe termijn het volgende advies tav het dorp Lonneker en haar buitengebied:

Gemeente Enschede zorg ervoor dat Lonneker het dorp blijft, dat het is.

Daarvoor moeten we eerst beter duidelijk maken wat voor dorp Lonneker is. Er bestaan verschillende definities van een dorp. Min of meer samengevat is de volgende omschrijving kenmerkend voor een dorp in algemene zin, maar ook geheel van toepassing op het dorp Lonneker.

Een **dorp** is een kleine nederzetting: een plaats of kern waar meerdere mensen bij elkaar wonen. Dorpen worden aangetroffen in landelijk gebied en onderscheiden zich van oudsher van een stad door de nadruk op agrarische activiteiten. Lonneker is nagenoeg geheel omgeven door agrarische bedrijven, landgoederen, een molenterrein met een Rijksmonument: de Lonneker Molen, een vliegveld, natuurgebieden en een evenemententerrein.

Een stad daarentegen wordt gekenmerkt door de niet-agrarische activiteiten: bedrijvigheid/industrie, diensten, onderwijs, zorg, ziekenhuis. Al deze activiteiten worden niet aangetroffen in Lonneker, met uitzondering van basisonderwijs. Genoemde stedelijke activiteiten en bebouwing van de stad Enschede grenzen nergens aan de bebouwing van het dorp Lonneker. Dit moet zo blijven.

Vanuit het oogpunt van sociale samenhang kan gesteld worden dat een dorp een hechte gemeenschap heeft (men kent elkaar, er is meer sociale controle). In de dorpskern van Lonneker wonen plm 1800 inwoners, in het ruime buitengebied nog eens een zelfde aantal. Dit aantal groeit nog steeds door de nieuwe bewoners van 't

Vaneker. Lonneker kent meer dan 20 actieve verenigingen en stichtingen op het gebied van sport, muziek en allerlei sociale activiteiten.

Een dorp onderscheidt zich van oudsher in stedenbouwkundige verschijningsvorm van een stad door zijn organische en kleinschalige opbouw en groei een sterke verweving met het landelijke gebied eromheen. Kenmerkend voor Lonneker is het dorpsplein ingericht als brink met oude bomen, met daaromheen, de kerk, horeca, een muziekkoepeel, hotels en detailhandel. Direct grenzend aan het dorpsplein een stukje bos van plm 1 ha, het Wegmanbosje, midden in het dorp. Binnen het dorp Lonneker bevinden zich nog steeds meerdere kleine weijtjes, kenmerkend voor een dorp. Hoewel relatief dicht bij de stad Enschede is Lonneker in alle opzichten nog steeds een echt dorp.

Grootste bedreiging voor het dorps karakter van Lonneker zou het oprukken van stedelijke bebouwing van de stad Enschede in noordelijke richting zijn. Het groene gebied aan de noordkant van de stad Enschede en ten zuiden van het dorp Lonneker wordt globaal begrensd door Noordesmarkerrondweg, Oldenzaalsestraat, Voortmansweg, Voortsweg en Vanekerstraat. Dit overwegend groene gebied moet in zijn huidige vorm en functie worden gehandhaafd, zoals ook in het verleden in de lange termijn visie van de gemeente Enschede is vastgelegd.

Dit geldt eigenlijk voor het gehele plangebied Lonneker 2018 als bedoeld onder : https://www.ruimtelijkeplannen.enschede.nl/plannen/NL.IMRO.0153.BP00126-NL.IMRO.0153.BP00126-0002/r_NL.IMRO.0153.BP00126-0002.html

Woningbouw in de toekomst zal gevonden moeten worden binnen het huidige plangebied. Alleen als er een zeer breed draagvlak is onder belanghebbenden kan hiervan worden afgeweken.

Daarnaast wil de Dorpsraad Lonneker de volgende passages uit de Strategische Visie op het buitengebied van april 2018 opgesteld door Stawel nog eens extra onderstrepen en opnemen in haar advies:

A. Ruimte, landschap en natuur rondom Enschede

1. Houd het rustige en ruime coulisselandschap met bijpassende historische erven en weiden rondom Enschede in ere en stimuleer passende vernieuwing.

2. Faciliteer het Noaberschap rondom Enschede: Veilig en vitaal wonen waarbij wordt omgezien naar elkaar. Waar samen wordt gezorgd voor activiteiten zodat iedereen zich welkom en gezien voelt.

Het buitengebied van Enschede is een uniek stukje Nederland: een mooi verzorgd coulisselandschap met historische boerenerven. Bewoners en bezoekers waarderen deze "Groene Long" van Enschede.

De biodiversiteit, dieren in de weiden, bloemrijke bermen, boomgaarden en de houtwallen zijn typerend voor het landschap. Behoud en versterking hiervan mag gestimuleerd worden. Maak deze waarden zichtbaarder en breng de verschillende gebieden met elkaar in verbinding door veilige fiets- en wandelpaden. Goed beheer van de landschappelijke kwaliteit zou gekoppeld kunnen worden aan burgerparticipatie en dient vanuit de gemeente gefaciliteerd te worden. (Een grote groep vrijwilligers doet veel werkzaamheden in Lonneker in verband met dit beheer: o.a. herstel van historische- en kerkpaden, beheer en herstel van

kleine weiljes; plaatsen en beheer van bankjes in het buitengebied; plaatsen van insectenhôtels)

B. Sociale betrokkenheid en leefbaarheid rondom Enschede

*1. Om het buitengebied leefbaar te houden voor de toekomst is het van belang dat er een gezonde mix van **jong en oud woont, werkt en leeft**.*

Er dienen dan voldoende **woonplekken** te zijn waarin jongeren zich kunnen vestigen zodat deze doelgroep niet wegtrekt. Splitsing van een boerderij zou vergemakkelijkt kunnen worden zodat ouders met hun kinderen samen op een erf kunnen blijven wonen. Ook nieuwe woongroepen (mix van oud en jong) zouden zich kunnen vestigen op oude erven. Een **flexibeler beleid** zou hierbij helpen. Uitbreiding van de stedelijke bebouwing is niet gewenst.

*2. Voor een vitaal buitengebied is ook een **bloeiend ondernemersklimaat** essentieel.*

Geef daarom ruimte voor vernieuwing, zonder het Twentse karakter en de rust te verliezen. De huidige agrarische ondernemers zijn tevens bewoners van het gebied en beheren het landschap. Ook verrichten ze veel vrijwilligerswerk voor allerlei evenementen. Voor de toekomst van henzelf en het buitengebied is het belangrijk om een **brug te slaan tussen de boer en de burger**: meer respect en waardering bevordert het samenleven.

C. Economisch klimaat en ondernemerschap rondom Enschede

1. Sla een brug tussen de huidige (agrarische en recreatieve) ondernemers in het buitengebied, met elkaar en met de stad.

2. Zorg dat nieuwe ontwikkelingen een kans krijgen: met name goede initiatieven op het gebied van duurzaamheid, energietransitie en landschapskwaliteit verdienen een vliegende start.

De landbouw heeft te maken met vele uitdagingen door een **sterk veranderende omgeving**. Boeren zullen zelf strategische keuzes moeten gaan maken: zijn ze ambitieus en willen ze groeien? Stabiliseren ze in afwachting van een volgende stap?, Of willen ze verbreden dan wel stoppen? Deze keuzes dienen de ondernemers zelf te maken. Voor hen is het wel van belang dat ze de keuze maken die past bij hun uitgangspunt, locatie en persoon. Hiervoor is steun nodig. Afgezien van de uitdagingen op hun eigen bedrijf, zullen ook nieuwe **maatschappelijke opgaven** op hen af komen. De boeren moeten steeds meer werken aan hun positie in de maatschappij. Er wordt kritisch gekeken naar boeren en daarom komen er steeds nieuwe opgaven bij op het gebied van landschap, welzijn, biodiversiteit, fosfaatreductie, verduurzaming, kringloop en CO₂-opslag. Er zou meer **ruimte** moeten zijn om te **experimenteren**. Een flexibeler bestemmingsplan kan ruimte bieden aan breder ondernemerschap op de agrarische bedrijven. Wel dient in ogenschouw te worden genomen dat ontwikkelingen niet ten koste mogen gaan van omliggende (agrarische) bedrijven.

D. Duurzaamheid en energietransitie rondom Enschede

Er ligt een belangrijke taak als het gaat om duurzaamheid en energietransitie. Voor nieuwe energie en duurzaam gebruik van grondstoffen ligt de sleutel qua ruimte, innovatie en benodigdheden in het buitengebied van Enschede. Het faciliteren van samenwerking is hierbij essentieel.

Meer specifiek lijkt er geen ruimte voor windturbines in het buitengebied van Lonneker conform het tot nu toe geformuleerde beleid in Enschede.

Tav de toekomstige realisering van **zonneparken** in het buitengebied van Lonneker zou de dorpsraad Lonneker daar de volgende voorwaarde aan willen verbinden: *voldoende draagvlak binnen de directe omgeving en passend binnen het coulisselandschap en niet zichtbaar vanaf de openbare weg.*

Vriendelijke groeten,

Dorpsraad Lonneker

Matthie Kroezen
Voorzitter

Herman Pegge
Secretaris